

W

nowej roli

Miesięcznik
Rolniczy

ISSN 2300-4487
Nr 2 (142) luty 2023

Wapnowanie gleb

- możliwości i bariery

str. 8-9

Lista Odmian Zalecanych 2023

- województwo łódzkie

str. 10-11

Króliki rasowe

- XVIII ogólnopolska wystawa w Wieluniu

str. 13

Spis treści

Aktualności

- Modernizacja gospodarstw .....str. 3
Jeden miliard złotych dla OZE na wsi .....str. 4
Zasiłek macierzyński .....str. 4

Ubezpieczajmy się u siebie

- Pakiet Super Rolnik .....str. 5

Samorząd rolniczy

- Działania IRWŁ .....str. 6 - 7

Temat numeru

- Wapnowanie gleby .....str. 8 - 9

Dobre praktyki w rolnictwie

- Lista Odmian Zalecanych 2023 .....str. 10 - 11
Rolnictwo a zmiana klimatu .....str. 12
Wystawa królików rasowych .....str. 13

Specjalista doradza

- Testament .....str. 14

Informacje z rynku „Zjazdowa”

- Pączki .....str. 15

Smaki i pasje z regionu

- Konkurs dla KGW .....str. 16

Miesięcznik Rolniczy

Redakcja: Materiały do gazety
Sylwia Skulimowska – 604 627 197
sylwia.skulimowska@izbarolnicza.lodz.pl
Reklama: Piotr Kociołek – 692 467 000
piotr.kociolek@wp.pl

Zdjęcie na okładce:
IRWŁ, XVIII Ogólnopolska Wystawa Królików Rasowych
Drobiej Ozdobnego i Gołębi - str. 13

Redakcja i wydawca nie ponoszą odpowiedzialności za treść tekstów i reklam dostarczonych przez instytucje współpracujące. Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów i zastrzega sobie prawo ich skracania, redagowania i umieszczenia na stronie www.izbarolnicza.lodz.pl
Nakład: 10 000 egz. ISSN 2300 - 4487

Wydawca:

SAM-ROL Sp. z o. o.,
ul. Beskidzka nr 124,
91-610 Łódź, tel. 42 632 70 21
Projekty i druk:
www.tagraf.pl

Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego
ul. Beskidzka nr 124, 91-610 Łódź
tel. 42 632-70-21 fax 42 632-70-31,
www.izbarolnicza.lodz.pl, info@izbarolnicza.lodz.pl

Izba Rolnicza
Województwa Łódzkiego

Biura Powiatowe	Przewodniczący/ Delegat	Adres biura	Telefon/@
Bełchatów	Piotr Kociołek Janusz Frydrychowski	Urząd Gminy ul. Kościuszki 13 97-400 Bełchatów	511 124 504 bpbełchatow@izbarolnicza.lodz.pl
Brzeziny	Eugeniusz Supera Dorota Kołodziejczyk	UG Brzeziny ul. Sienkiewicza 16 A 95-060 Brzeziny	510 474 851 bpbrzeziny@izbarolnicza.lodz.pl
Kutno	Włodzimierz Jaworski Andrzej Górczyński	ul. Podrzeczna 18 99-300 Kutno, pok. 117	510 474 825 bpkutno@izbarolnicza.lodz.pl
Łask	Bronisław Węglewski Iwona Mamzer	Urząd Gminy w Łasku ul. Warszawska 14 98-100 Łask, pokój 48	510 474 871 bpłask@izbarolnicza.lodz.pl
Łęczyca	Zbigniew Marczak Krzysztof Ogórek	ul. Kaliska 9a 99-100 Łęczyca	510 474 825 bpłeczyca@izbarolnicza.lodz.pl
Łowicz	Roman Wodzyński Waldemar Wojciechowski	ul. Starościńska 1 99-400 Łowicz, pok. 213	510 474 800 bpłowicz@izbarolnicza.lodz.pl
Łódź-Wschód	Michał Owczarek Marcin Derach	ul. Beskidzka nr 124 91-610 Łódź, pok. 2	510 474 874 bpłodz-wsch@izbarolnicza.lodz.pl
Opoczno	Marian Kacprzak Krzysztof Juszyński	Starostwo Powiatowe ul. Kwiatowa 1a 26-300 Opoczno, pok. C16	510 474 870 bpopoczno@izbarolnicza.lodz.pl
Pabianice	Grzegorz Antoniewski Jan Chojecki	ul. Piłsudskiego 34 95-200 Pabianice	510 474 865 bppabianice@izbarolnicza.lodz.pl
Pajęczno	Paweł Sikora Jarosław Gasiński	ul. Cmentarna 3 98-330 Pajęczno	510 474 813 bppajeczno@izbarolnicza.lodz.pl
Piotrków Tryb.	Janusz Terka Szymon Bogusławski	Starostwo Powiatowe ul. Dąbrowskiego 7, pok.105 97-300 Piotrków Tryb.	510 474 861 bpiotrkow@izbarolnicza.lodz.pl
Poddębice	Ewa Bednarek Leszek Chmielecki	GS Samopomoc Chłopska ul. Kaliska 3/5 99-200 Poddębice	510 474 725 bppoddębice@izbarolnicza.lodz.pl
Radomsko	Andrzej Komala Andrzej Gruszczyński	ul. Kościuszki 6 97-500 Radomsko, pok. 210	510 474 801 bpradomsko@izbarolnicza.lodz.pl
Rawa Maz.	Sylwester Libera Małgorzata Rosa	ul. Kościuszki 5 96-200 Rawa Maz., pok. 58	510 474 850 bprawa@izbarolnicza.lodz.pl
Sieradz	Jan Kołodziejczyk Jerzy Wróbel	Starostwo Powiatowe Plac Wojewódzki 3 98-200 Sieradz, pok. 309	511 124 538 bpsieradz@izbarolnicza.lodz.pl
Skierniewice	Jacek Ossowicz Roman Rosiński	ul. Konstytucji 3 Maja 6 96-100 Skierniewice	510 474 841 bpskierniewice@izbarolnicza.lodz.pl
Tomaszów Maz.	Dariusz Kowalczyk Paweł Rochala	ul. Św. Antoniego 41 97-200 Tomaszów Maz., pok. 11	510 474 862 bptomaszow@izbarolnicza.lodz.pl
Wieluń	Krzysztof Wróbel Zbigniew Szudlarek	ul. Palestrancka 5/4 98-300 Wieluń	510 474 804 bpwielun@izbarolnicza.lodz.pl
Wieruszów	Jerzy Karsznia Adam Ciećka	ul. Waryńskiego 14 98-400 Wieruszów	510 474 804 bpwieruszow@izbarolnicza.lodz.pl
Zduńska Wola	Zenon Kowalski Krzysztof Nowak	ul. Ceramiczna 10 98-220 Zduńska Wola	510 474 793 bpzdunska.wola@izbarolnicza.lodz.pl
Zgierz	Jerzy Kuzański Adam Michaś	MPGK w Zgierzu ul. Łęczycka 24 95-100 Zgierz	510 474 738 bpzgierz@izbarolnicza.lodz.pl

Nazwa Placówki	Adres biura	Telefon
Biuro Regionalne w Łodzi	91-455 Łódź ul. Żurawia 7/9	42/640-68-53, 640-68-54 lodz@tuw.pl
Oddział w Piotrkowie Tryb.	97-300 Piotrków Trybunalski ul. Kostromska 37	44/649-69-29, 649-69-80 piotrkowtrybunalski@tuw.pl
Oddział w Skierniewicach	96-100 Skierniewice ul. Jagiellońska 4	46/832-30-00, 832-36-49 skierniewice@tuw.pl
Oddział Kutnowsko-Łowicki	99-400 Łowicz ul. Zduńska 51 druga lokalizacja: 99-300 Kutno ul. Zduńska 9	46/837-00-79 łowicz@tuw.pl 24/254-17-00 kutno@tuw.pl
Oddział w Sieradzu	98-200 Sieradz, ul. Rynek 19	43/822-33-99 fax: 822-38-68 sieradz@tuw.pl
Oddział w Łęczycy	99-100 Łęczyca, ul. Przedrynek 8	24/721-01-61 leczyca@tuw.pl
Oddział w Radomsku	97-500 Radomsko, ul. Piłsudskiego 4	44/683-51-05, 683-21-27 radomsko@tuw.pl

Modernizacja gospodarstw rolnych - wkrótce nabory w obszarach E (nawadnianie) i F (zielona energia)

Od 31 stycznia 2023 r. rolnicy, którzy planują w swoich gospodarstwach inwestycje związane z nawadnianiem lub wykorzystaniem zielonych źródeł energii, będą mogli ubiegać się o wsparcie finansowe. Nabory wniosków prowadzone będą w ramach działania „Modernizacja gospodarstw rolnych” z PROW 2014-2020.

Wsparcie w obszarze nawadniania w gospodarstwie

Wsparcie w obszarze E (nawadnianie w gospodarstwie) będzie przyznawane rolnikom w formie refundacji części poniesionych kosztów kwalifikowanych planowanej do zrealizowania inwestycji. A mogą nią być: wykonanie nowego nawodnienia, ulepszenie istniejącej instalacji nawadniającej czy ulepszenie instalacji nawadniającej połączone z powiększeniem nawadnianego obszaru. Wysokość pomocy wynosi 100 tys. zł, a poziom wsparcia to 60 proc. kosztów kwalifikowanych w przypadku operacji realizowanej przez tzw. „młodego rolnika” lub 50 proc. kosztów kwalifikowanych w pozostałych przypadkach. Ten limit nie łączy się z limitami w pozostałych obszarach finansowanych w ramach „Modernizacji gospodarstw rolnych”, czyli A (produkcja prosiąt), B (produkcja mleka krowiego), C (produkcja bydła mięsnego), D (innowacje) oraz F (zielona energia).

Refundacja kosztów inwestycji w obszarze zielona energia w gospodarstwie

W ramach „Modernizacji gospodarstw rolnych” ARiMR uruchamia nowy obszar pomocy – Zielona energia w gospodarstwie (obszar F). W tym przypadku rolnicy będą mogli otrzymać wsparcie na instalację paneli fotowoltaicznych na dachach, o ile te nie są wykonane z azbestu, oraz jeżeli urządzenia objęte pomocą będą usytuowane na gruntach rolnych zabudowanych. Dofinansowaniem objęta będzie również instalacja pomp ciepła.

Istotne jest, żeby produkcja prądu przez urządzenia objęte dofinansowaniem była dostosowana do zużycia energii elektrycznej w gospodarstwie. Całkowita moc tych urządzeń nie może przekroczyć 50 kilowatów (kW), przy czym wykorzystanie mocy przypadające na budynki mieszkalne jednorodzinne nie przekroczy 10 kW i będzie stanowić nie więcej niż 20 proc. całkowitej mocy urządzeń.

Pomoc przyznawana będzie w formie refundacji części kosztów kwalifikowanych, do których należą m.in. koszty: zakupu urządzeń do wytwarzania energii elektrycznej z promieniowania słonecznego i jej magazynowania, budowy lub zakupu elementów infrastruktury technicznej niezbędnej do montażu tych urządzeń czy zakupu pomp ciepła.

Wysokość pomocy wynosi 150 tys. zł. Podobnie jak w obszarze nawadniania w gospodarstwie, tak i w przypadku inwestycji w zielone źródła energii, standardowy poziom wsparcia to 50 proc. kosztów kwalifikowanych, a dla tzw. „młodego rolnika” – 60 proc. Limit wykorzystany w obszarze F nie łączy się z limitami w pozostałych obszarach finansowanych w ramach „Modernizacji gospodarstw rolnych”.

Kiedy i gdzie można złożyć wniosek?

Wnioski w obu obszarach (E – nawadnianie i F – zielona energia) będzie można składać od 31 stycznia do 1 marca 2023 r. Dokumenty będą przyjmować oddziały regionalne ARiMR właściwe ze względu na miejsce realizacji inwestycji. Wniosek o przyznanie pomocy będzie można złożyć osobiście lub przez upoważnioną osobę, albo przesyłką rejestrowaną nadaną w polskiej placówce pocztowej. Dokumenty można będzie złożyć również w formie elektronicznej poprzez elektroniczną skrynkę podawczą.

Źródło: Łódzki Oddział Regionalny ARiMR

Szanowni Państwo!

Wszyscy wiemy, że jednym z najważniejszych elementów rolniczej przestrzeni produkcyjnej jest gleba. Od niej zależy jakość i ilość płodów rolnych, no i najważniejsze - opłacalność produkcji rolnej. W tym numerze miesięcznika „W nowej roli” na stronach 8 i 9 publikujemy opracowanie na temat możliwości i barier wykorzystania wapnowania gleb do poprawy efektywności produkcji rolnej. W naszym kraju powinien to być jeden z podstawowych zabiegów agrotechnicznych stosowanych przez rolników w Polsce.

Pakiet Super Rolnik w konkursie Izby Roli 2023 – Produkt Przyjazny dla Rolnika jest nominowany w kategorii Finanse i Ubezpieczenia. Gratuluję Towarzystwu Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”, a Państwa zachęcam do głosowania - link oraz wszystkie informacje są zamieszczone na stronie 5.

Na naszej okładce wspaniale prezentuje się królik rasy małej, podpalany niebieski. XVIII Ogólnopolska Wystawa Królików Rasowych, Drobiu Ozdobnego i Gołębi, jak co roku odbyła się w Wieluniu. Wydarzenie zorganizował, m.in. przy współpracy Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego, Związek Hodowców Królików i Drobnego Inwentarza Ziemi Wieluńskiej, na czele z Prezesem Związku Panem Krzysztofem Wróblem. Gratuluję przedsięwzięcia, a Państwa zapraszam na stronę 13.

Wszystkiego dobrego!

Dromis Torat Węglewski

Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

Jeden miliard złotych dla OZE na wsi!

skania energii przez mieszkańców obszarów wiejskich – podkreślił wicepremier Henryk Kowalczyk.

Budżet

Całkowity budżet programu „Energia dla wsi” wynosi 1 mld złotych. Budżet dla tego naboru wynosi 100 mln zł.

Wsparcie w ramach „Energii dla wsi” może zostać wypłacone w formie dotacji lub pożyczki. Wnioskujący o dotacje może ubiegać się o dopłatę o maksymalnej wartości 20 mln złotych, z kolei w przypadku starających się o pożyczkę kwota maksymalna wynosi 25 mln zł. Dofinansowanie będzie pochodzić z Funduszu Modernizacyjnego.

Beneficjenci

Beneficjentami programu są nie tylko rolnicy. O wsparcie będą mogły ubiegać się również spółdzielnie energetyczne – te dopiero powstające, jak i te już istniejące – oraz ich członkowie. W przypadku dofinansowania do instalacji fotowoltaicznych lub turbin wiatrowych możliwe jest ubieganie się o pożyczkę do 100% kosztów kwalifikowanych, a w przypadku biogazowni i elektrowni wodnych dochodzi także możliwość starania się o dotację w wysokości nawet do 65% kosztów kwalifikowanych.

Więcej o szczegółach programu na stronie Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - www.gov.pl/web/nfosigw/energia-dla-wsi

Źródło: ksow.pl

Rolnicy i spółdzielnie energetyczne mogą już składać wnioski o dofinansowanie w ramach programu „Energia dla wsi”. Celem programu jest wsparcie w instalacji odnawialnych źródeł energii, takich jak panele słoneczne, turbiny wiatrowe czy biogazownie, na terenach wiejskich.

– Program jest szansą na znaczącą transformację energetyczną na obszarach wiejskich. Zależy nam aby przebiegała ona w sposób zrównoważony – bez ograniczania rozwoju produkcji rolnej i produkcji żywności. Zależy nam aby inwestycje OZE na obszarach wiejskich miały wymiar

lokalny, wykorzystywały lokalnie dostępne zasoby oraz odpowiadały lokalnym potrzebom.

Dzięki realizacji programu zwiększy się dostępność inwestycji OZE dla rolników oraz wszystkich zainteresowanych współpracą w ramach spółdzielni energetycznych. Taka forma sprzyjać będzie odnoszeniu korzyści przez polską wieś, takich samych jakie są udziałem m.in. przedsiębiorstw energetycznych, które realizują inwestycje OZE. Oznacza to dodatkowe dochody dla rolników i jednocześnie obniżenie kosztów po-

Zmiany w zasadach przyznawania zasiłku macierzyńskiego z tytułu przysposobienia / przyjęcia dziecka na wychowanie

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego informuje, że od dnia 1 lutego 2023 r. o zasiłek macierzyński mogą ubiegać się osoby objęte ubezpieczeniem społecznym rolników, które przysposobiły

dziecko w wieku do 14. roku życia lub przyjęły na wychowanie w wieku do ukończenia 14. roku życia i wystąpiły do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia.

Z 7./10. roku życia do 14. roku życia zmieniała się górna granica wieku dziecka przysposobionego/ przyjętego na wychowanie, od której zależy uzyskanie prawa do zasiłku macierzyńskiego. Nie zmieniło się natomiast kryterium wieku dla dziecka przyjętego na wychowanie w ramach niezawodowej rodziny zastępczej – nadal pozostaje do 7./10. roku życia.

Osobom, które w dniu 1 lutego 2023 r. nie pobierają zasiłku macierzyńskiego na dziecko/dzieci, które przysposobiły w wieku do ukończenia 14. roku życia/ przyjęły na wychowanie w wieku do ukończenia 14. roku życia i wystąpiły do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia, zasiłek macierzyński przyznaje się począwszy od 1 lutego 2023 r., jeżeli wniosek o ustalenie prawa do zasiłku macierzyńskiego zostanie złożony w terminie 3 miesięcy licząc od 1 lutego 2023 r. i nie później niż w okresie przysługiwania zasiłku macierzyńskiego.

W przypadku złożenia wniosku po ww. terminie, nie później niż w okresie przysługiwania zasiłku macierzyńskiego prawo do zasiłku macierzyńskiego przyznaje się począwszy od miesiąca złożenia wniosku.

Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2023 r. poz. 208),
- ustawa z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 2140).

Źródło: KRUS

REKLAMA

CZĘŚCI DO CIĄGNIKÓW I MASZYN ROLNICZYCH

OLEJE I SMARY
ZOOTECHNIKA
ART. OGRODNICZE
OPONY

"ASPOL"

95-200 Pabianice, Świątniki 61, www.aspol.agro.pl
tel. kom. 600 29 39 62, 600 99 03 89

TU KUPISZ
ORYGINALNE CZĘŚCI **URSUS**

URSUS

Podmiot odpowiedzialny
WARMIŃSKI

Pakiet Super Rolnik zakwalifikowany do pierwszego etapu konkursu Izydory 2023 - Produkt Przyjazny dla Rolnika!

Informujemy, że pakiet Super Rolnik oferowany przez Towarzystwo Ubezpieczeń wzajemnych „TUW” został zakwalifikowany do pierwszego etapu konkursu Izydory 2023 – Produkt Przyjazny dla Rolnika, którego organizatorem jest Polskie Wydawnictwo Rolnicze Sp. z o.o. – wydawca Top Agrar, Elita, Profi i Tygodnika Poradnik Rolniczy.

Pakiet Super Rolnik stanowi kompleksową ochronę ubezpieczeniową dla rolników, w ramach którego można ubezpieczać budynki wchodzące w skład gospodarstwa rolnego, budowle, mienie rolne, ruchomości domowe oraz casco sprzętu rolniczego. Obowiązkowy zakres ubezpieczenia można rozszerzyć o dodatkowe klauzule. Pakiet oferuje ubezpieczenie OC rolnika, które można rozbudować o OC w życiu prywatnym czy OC kombajnisty. W pakiecie można także zawrzeć ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków oraz rozszerzenia dla osób prowadzących agroturystykę czy zajmujących się pszczelarstwem.

Pakiet Super Rolnik powstał w oparciu o 30-letnie doświadczenie TUW „TUW” w obszarze dystrybucji ubezpieczeń rolnych, a także z uwzględnieniem propozycji zgłaszanych przez środowiska rolnicze, z którymi TUW „TUW” współpracuje od wielu lat. Niewątpliwie jego istotną zaletą jest to, że umożliwia on objęcie ochroną ubezpieczeniową gospodarstwa rolnego na korzystnych dla producenta rolnego zasadach dzięki zastosowaniu systemu zniżek m.in. za kompleksowe ubezpieczenie mienia, za staż członkowski, przynależność do ZWC, płatność jednorazową czy też bezskodowy przebieg ubezpieczenia

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH
T U W

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”
Biuro Regionalne w Łodzi
ul. Żurawia 7/9, 91-455 Łódź
telefon: (42) 640-68-53
e-mail: lodz@tuw.pl
www.tuw.pl

Pakiet Super Rolnik w konkursie Izydory 2023 jest nominowany w kategorii Finanse i Ubezpieczenia. Warunkiem przejścia do kolejnego drugiego etapu jest uzyskanie jak największej liczby głosów przyznawanych przez rolników w okresie od 23.01.2023 do 25.03.2023 roku w głosowaniu pod linkiem: <https://izydory.com/glosowanie-produkty>.

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH
T U W

UBEZPIECZAJMY SIĘ U SIEBIE

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” jest kontynuatorem wielowiekowej tradycji wzajemności ubezpieczeniowej. Od 1992 roku realizujemy społeczno-ekonomiczną ideę „jeden za wszystkich, wszyscy za jednego”. Naszym głównym celem jest zapewnienie ochrony ubezpieczeniowej, dostosowanej do potrzeb i oczekiwań naszych członków.

ATRAKCYJNA OFERTA I DODATKOWE RABATY!

PAKIET **Super** ROLNIK

już z Assistance!

☛ **Obowiązkowe ubezpieczenie budynków rolniczych od ognia i innych zdarzeń losowych, z możliwością rozszerzenia ochrony o dodatkowe 12 ryzyk, a dla budynków mieszkalnych w wariantcie od wszystkich ryzyk**

☛ **Obowiązkowe ubezpieczenie OC rolnika z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego**

☛ **Ubezpieczenie Bezpieczna Zagroda:**

- ✓ budynków i budowli, w tym budynków mieszkalnych w wariantcie od wszystkich ryzyk,
- ✓ mienia w gospodarstwie rolnym, w tym także od ryzyka kradzieży z włamaniem (nowość na rynku),
- ✓ ruchomości domowych i stałych elementów wykończenia, w tym także od ryzyka kradzieży z włamaniem,
- ✓ szyb i innych przedmiotów szklanych od stłuczenia, w tym baterii i kolektorów słonecznych,
- ✓ instalacji odnawialnych źródeł energii (OZE), w tym solarnych, fotowoltaicznych, pomp ciepła, wiatraków, itp., również od ryzyka kradzieży z włamaniem,
- ✓ budynków i budowli w budowie,
- ✓ odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym,
- ✓ następstw nieszczęśliwych wypadków,
- ✓ Dom Assistance, który zapewnia pomoc medyczną i interwencyjną odpowiedniego specjalisty w zależności od rodzaju uszkodzeń i wybranego wariantu ubezpieczenia i wiele innych...

☛ **Ubezpieczenie sprzętu rolniczego (Agrocasco)**

TUW „TUW” posiada sieć wyspecjalizowanych placówek na terenie całego kraju. Zapraszamy po atrakcyjną ofertę.

www.tuw.pl

Informacja stanowi materiał promocyjny Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” z siedzibą w Warszawie 02-793, ul. Raabego 13.

Działania izby rolniczej - styczeń 2023

Rada Powiatowa IRWL Powiatu Opatowskiego

Część merytoryczna

Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego wydał opinię w sprawie przekształcenia gruntów leśnych na cele nieleśne i gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Zarząd na bieżąco monitoruje sytuację w rolnictwie i podejmuje działania min. kierując wnioskami do rozpatrzenia i dalszej realizacji do odpowiedniej instytucji według ich kompetencji.

W dniu 3.01.2023r. w imieniu Zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego Prezes IRWL Bronisław Węglewski przekazał pismo Wiktorowi Szmulewiczowi Prezesowi Krajowej Rady Izb Rolniczych w sprawie przeprowadzenia wnikliwych kontroli ziarna kukurydzy sprowadzonego z Ukrainy pod kątem zawartości mykotoksyn, które są szkodliwe zarówno dla ludzi, jak i zwierząt.

W dniu 19.01.2023r. Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego Bronisław Węglewski w imieniu Zarządu IRWL skierował pismo do Prezesa Krajowej Rady Izb Rolniczych Wiktora Szmulewicza z informacją, że do Biur Powiatowych Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego wpływają wnioski od rolników w sprawie spadku cen zbóż, rzepaku i kukurydzy, osiągające w przypadku pszenicy – 1200 zł za tonę, a za pszenżyto 1050 zł i w przypadku rzepaku to 2400 zł za tonę.

Na istniejącą sytuację na krajowym rynku zbóż ma wpływ import zboża z Ukrainy. Rolnicy alarmują, że zboże z Ukrainy nie idzie na tranzyt, ale zostaje w Polsce i ukraińskiego zboża mamy ogromne ilości.

Rolnicy są bardzo zaniepokojeni tą sytuacją, gdyż zmuszeni są sprzedawać zeszłoroczne zbiory po niższych cenach niż po żniwach, aby dokonać zakupów na wiosnę środków produkcji rolnej (nawozy, środki ochrony roślin). Prosimy o interwencję ww. sprawie i szybkie uszczelnienie przepływu przez Polskę tranzytu zbóż z Ukrainy i wprowadzenie cła na zboża i kukurydzę z Ukrainy.

W dniu 19.01.2023r. w imieniu Zarządu IRWL Prezes IRWL – Bronisław Węglewski wystąpił do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie naborów ogłaszanych przez Województwo Łódzkie – Zarząd Województwa Łódzkiego Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego, w ramach działania 19. Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER dla poddziałania 19.1 Wsparcie przygotowawcze objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

oraz konkursu na Wybór Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność w latach 2023-2027.

W dniu 19.01.2023r. w imieniu Zarządu IRWL i na wniosek członków Rady Powiatowej IRWL w powiecie Łódzkim-Wschodnim Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego Bronisław Węglewski skierował pismo do Prezesa Krajowej Rady Izb Rolniczych Wiktora Szmulewicza o podjęcie działań w sprawie rozszerzenia formuły wsparcia finansowego o nazwie – „Pomoc dla rolników szczególnie dotkniętych wpływem rosyjskiej inwazji na Ukrainę” w ramach działania „Nadzwyczajne tymczasowe wsparcie dla rolników, mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw szczególnie dotkniętych wpływem rosyjskiej inwazji na Ukrainę” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Założenia ww. działania przewidują, że będzie ono kierowane do producentów trzody chlewnej. Niewątpliwie ten sektor produkcji rolnej już od roku 2020 napotyka na znaczne trudności (m.in. ASF), a zatem pomoc finansowa dla producentów trzody chlewnej jest jak najbardziej zasadna. Trzeba jednak pamiętać, że konflikt zbrojny toczący się za naszą wschodnią granicą oddziałuje przede wszystkim na sektor produkcji zbóż. Od jesieni 2022 roku mamy do czynienia z niekontrolowanym napływem zbóż do Polski, co powoduje, że ceny na krajowym rynku

spadają. Producenci zbóż codziennie liczą straty, które są wynikiem zaniechań instytucji państwowych. W dodatku, za półtora miesiąca rozpoczyna się termin aplikowania na pola nawozów azotowych, a nadal nie wdrożono skutecznego systemu rozwiązującego problem drogich nawozów. W obliczu tych problemów wsparcie ze strony Państwa powinno być rozszerzone na inne sektory produkcji rolnej, które bezpośrednio bądź pośrednio ponoszą straty z powodu wojny na Ukrainie.

W dniu 30.01.2023r. Zarząd IRWL przekazał do Zarządu Województwa Łódzkiego propozycję w sprawie określenia terminów zakończenia okresów zbioru roślin uprawnych w województwie łódzkim oraz nowych gatunków roślin uprawnych, które powinny zostać ujęte w projekcie uchwały dla celów zachowania uprawnień do odszkodowań za szkody wyrządzone w uprawach i płodach rolnych przez zwierzęta łowne.

W dniu 31 stycznia 2023 r., w imieniu Zarządu IRWL Prezes IRWL Bronisław Węglewski skierował pismo do Wiktora Szmulewicza - Prezesa KRIR z prośbą o interwencję w sprawie drastycznych obniżek cen skupu mleka w mleczarniach.

W omawianym okresie Zarząd IRWL wydał opinie do projektu:

- Komunikatu Komisji Europejskiej w sprawie nawozów,
- rozporządzenia MRiRW w sprawie laboratoriów urzędowych i krajowych laboratoriów referencyjnych do celów przeprowadzenia analiz, badań i diagnostyki laboratoryjnej w ramach produkcji w rolnictwie ekologicznym,
- ustawy o zmianie podatku akcyzowego zawartej w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej,
- ustawy o funduszach promocji,

Posiedzenia Rad Powiatowych IRWL

W miesiącu styczniu 2023 r. odbyło się jedno posiedzenie Rady Powiatowej IRWL (w dniu 25.01.2023r. powiatu opatowskiego). Członkowie dyskutowali o trudnej sytuacji w rolnictwie spowodowanej m.in. spadkiem cen płodów rolnych, wzrostem kosztów produkcji nadmiernym importem zbóż, kukurydzy z Ukrainy. Ponadto wydali opinie w sprawie przekształcenia gruntów leśnych na cele nieleśne oraz gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Delegacja IRWL na noworocznym spotkaniu rolników w Widawie; Iwona Mamzer – Delegat na WZ IRWL, Rafał Pokorski i Jacek Nowicki – członkowie Rady Powiatowej IRWL Powiatu Łaskiego

Targi, konferencje, spotkania,

W dniu 12.01.2023r. w siedzibie IRWŁ w Łodzi odbyło się VIII posiedzenie Łódzkiego Zespołu Poradniczego Doświadczalnictwa Odmianowego. Na posiedzeniu ustalono m.in. Listy Odmian Zalecanych do uprawy w województwie łódzkim na rok 2023 dla 16 grup roślin rolniczych oraz ustalono dobór odmian dla zbóż jarych na 2023r. W posiedzeniu z ramienia IRWŁ uczestniczył – Jerzy Kuzański – Przewodniczący Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Zgierskiego i Włodzimierz Jaworski – przewodniczący Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Kutnowskiego oraz Beata Rzewuska – p.o. Dyrektora Biura IRWŁ.

W dniu 15 stycznia 2023r. w Widawie w spotkaniu noworocznym środowisk rolniczych uczestniczyli przedstawiciele IRWŁ m.in. – Iwona Mamzer – Delegat na WZ IRWŁ, Jacek Nowicki i Rafał Pokorski – członkowie Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Łaskiego.

W dniach 21-22.01.2023r. w Wieluniu odbyła się XVIII Ogólnopolska Wystawa Królików Rasowych, Drobiu Ozdobnego i Gołębi. W której uczestniczyło 120 wystawców z całej Polski, a także z Litwy i Słowacji. Izba Rolniczą Województwa Łódzkiego reprezentował Bronisław Węglewski - Prezes IRWŁ. Więcej informacji na stronie 13.

Inna działalność IRWŁ

- Biura Powiatowe Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego prowadzą nabór rolników na szkolenia dla użyt-

Od lewej: Paweł Okraśa – Burmistrz Wielunia, Marek Kieler – Starosta Powiatu Wieluńskiego, Andrzej Chowis Radny Sejmiku Województwa Łódzkiego, nagrodzony: Dawid Tomalik – hodowca z Wielkopolski, Bronisław Węglewski – Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

kowników profesjonalnych z zakresu stosowania środków ochrony roślin. Osoby zainteresowane prosimy o kontakt z miejscowym Biurem Powiatowym IRWŁ.

- Bezpłatna publikacja Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego miesięcznik „W NOWEJ ROLI” trafia do rolników, mieszkańców wsi województwa łódzkiego.

- Prawnik Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego **udziela bezpłatnie** porad prawnych dla rolników.

Wszystkie działania, interwencje podejmowane przez Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego oraz odpowiedzi na wnioski zgłoszone przez IRWŁ oraz informacje na temat sytuacji w rolnictwie są dostępne na stronie internetowej IRWŁ www.izbarolnicza.lodz.pl oraz na Facebooku www.facebook.com/IzbaRolniczaWojewodztwaLodzkiego

Beata Rzewuska
p.o. Dyrektora Biura IRWŁ

Polskę zalewa zboże z Ukrainy przyskane niedozwolonymi środkami. Bronisław Węglewski - Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego: „Mamy się truć?”

Mamy zielony ład, u nas nie wolno przyskać danymi środkami, bo są trujące, a na Ukrainie tymi środkami się przyska. Polskie zboże jest bardzo dobrej jakości. Tymczasem nasze produkty są sprzedawane na zachód, a w Polsce zostaje zboże ukraińskie, które my spożywamy, my Polacy. Mamy się truć? – powiedział Bronisław Węglewski, prezes zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego.

Polskę zalewa zboże z Ukrainy. Podobno to zboże jest gorszej jakości, a z kolei polskie zboże jest wysyłane na zachód?

- Każdy wie, że mamy zielony ład. U nas nie wolno przyskać danymi środkami, bo są trujące, a na Ukrainie tymi środkami się przyska. I o tym się mówi, że polskie zboże jest bardzo zdrowe, w ogóle produkty, jest bardzo dobrej jakości. Nasze produkty są sprzedawane na Zachód, a tymczasem w Polsce zostaje zboże ukraińskie, które my spożywamy, my Polacy. Na Zachodzie zboże ukraińskie nie jest kupowane oprócz Hiszpanii. W Hiszpanii trochę jest kupowane na pasze. Polskie zdrowe zboże idzie na zachód, a my jemy z niedozwolonymi środkami chemicznymi stosowanymi na Ukrainie. To jak ma się zielony ład do ukraińskiego zboża? To jest problem! Mamy się truć? Nie! To polski rząd powinien się zająć tymi sprawami. – alarmuje prezes Bronisław Węglewski. - Już były minister rolnictwa Krzysztof Ardanowski stwierdza, że my Polacy nie jesteśmy przygotowani na takie ilości zboża i produktów zbożowych, żeby to wysyłać na zachód. To zboże zostaje po prostu u nas, a nasze zboże idzie na zachód. Zachód wie, jakie to zboże ukraińskie jest i nie kupuje. My tylko, jako bracia kupujemy, a tu niszczy się polskich

rolników. Przed żniwami pszenica w Polsce kosztowała 140-160 zł, a teraz kosztuje 110-120 zł. Koszty mocznika wzrosły czterokrotnie, środków 70%, koszty wszystkiego znacznie wzrosły, jak my, polscy rolnicy mamy wyżyć? Chyba, że każdy chce, żeby nie uprawiać, a bronić ukraińskich rolników, żeby sprzedawali nam tutaj zboże. My musimy upaść, a oligarchowie z zachodu, którzy mają ziemię na Ukrainie będą u nas panować – dodaje.

Czy rolnicy was informują, że coś złego dzieje się?

- Oczywiście! Proszę wejść na stronę Krajowej Rady Izb Rolniczych oraz na naszą stronę Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego, my cały czas piszemy.

Tylko dostajemy odpowiedzi cały czas mijające, że nie ma importu zboża z Ukrainy. Tak po prostu nie może być. My musimy się bronić, bo słabość rolników polskich, to słabość Polski. A my patrzymy, żeby wzmocnić Ukrainę, a my możemy upaść. Trzeba pomagać Ukrainie i dbać o swoich rolników!

W tym temacie podobno dużo pracuje Janusz Kowalski - wiceminister rolnictwa.

- Pan Janusz Kowalski, czy on ma pojęcie o rolnictwie? Tym powinien zajmować się fachowiec, a nie jakiś tam minister. Mogę powiedzieć „jakiś tam”, bo to nie jest minister rolnictwa.

Źródło: tamogorski.info

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”
„Możliwości i bariery wykorzystania wapnowania gleb do poprawy efektywności ekonomicznej produkcji rolnej oraz ograniczania eutrofizacji wód powierzchniowych”

Paweł Nicia*, Paweł Zadrozny*, Tomasz Wojewodziec**

Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

*Katedra Gleboznawstwa i Agrofizyki

**Katedra Ekonomii i Gospodarki Żywnościowej

Opracowano w ramach projektu: *Możliwości i bariery wykorzystania wapnowania gleb do poprawy efektywności ekonomicznej produkcji rolnej oraz ograniczania eutrofizacji wód powierzchniowych realizowanego w ramach: Planu działania krajowej sieci obszarów wiejskich na lata 2014–2020, Plan operacyjny na lata 2022-2023.*

Projekt finansowany przez:

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.

Jednym z najważniejszych elementów rolniczej przestrzeni produkcyjnej jest gleba, od której właściwości w dużej mierze zależy jakość i ilość plonów rolnych, a tym samym opłacalność produkcji rolniczej. Wśród najważniejszych parametrów gleb wpływających na ich jakość wymienić należy:

- skład granulometryczny gleb,
- zawartość próchnicy,
- zawartość węglanów, z którymi jest związany odczyn gleby.

Właściwości te kształtują zdolność gleby do retencjonowania wody oraz właściwości sorpcyjne gleb dzięki którym gleba zatrzymuje składniki mineralne wprowadzane do niej wraz z nawozami mineralnymi. Wpływa to na jakość i ilość plonów rolnych, a co za tym idzie na opłacalność produkcji rolnej.

Rolnik stosując w trakcie uprawy zabiegi agrotechniczne nie może w łatwy sposób zmienić składu granulometrycznego gleby. Jest to właściwość związana z genezą gleby i zależy od skały macierzystej, z której gleba się wykształciła. Możliwym jest (w dłuższej perspektywie czasowej, przy stosowaniu intensywnego nawożenia organicznego), podniesienie do pewnego stopnia zawartości próchnicy w glebie. Natomiast parametrem, który może być łatwo kształtowany przez rolnika i wpływa w znacznym stopniu na opłacalność produkcji rolnej jest odczyn gleby. Optymalnym odczynem gleby do uprawy większości roślin w warunkach naszego klimatu jest odczyn słabo kwaśny i obojętny (pH 6.0 do 7.0). Niestety ponad 70% gleb w Polsce charakteryzują się odczynem słabo i silnie kwaśnym, co wpływa na wartość użytkową gleb wykorzystywanych przez rolników.

W warunkach odczynu kwaśnego w glebach:

- następuje znaczne ograniczenie zdolności ich kompleksu sorpcyjnego do zatrzymywania składników nawozowych dostarczanych przez rolnika do gleb w trakcie nawożenia NPK - składniki te nie są wiązane przez kompleks sorpcyjny i są wypłukiwane z wierzchniej warstwy gleb do wód gruntowych,
- może następować eutrofizacja środowiska wodnego, będąca następstwem wymywania składników nawozów, zarówno mikro- jak i makroelementów,

• zwiększa się fitoprzyzwajalność metali ciężkich, które mogą obniżać jakość plonów,

• zmniejsza się aktywność różnych grup mikroorganizmów glebowych, których działalność wpływa na rozkład resztek pożywnych i odkładanie się próchnicy w glebie; zmniejszenie zawartości próchnicy przekłada się na zmniejszenie zdolności gleby do sorbowania mikro- i makroelementów wnoszonych do gleby z nawozami oraz na zmniejszenie zdolności do retencjonowania wody,

• w przypadku gleb bardzo kwaśnych (pH poniżej 4,5) w kompleksie sorpcyjnym nie ma jonów Ca^{2+} i Mg^{2+} , natomiast pojawiają się rozpuszczalne formy glinu, które uszkadzają szyjki korzeniowe zbóż oraz włókniki korzeni - co wpływa negatywnie w roślinach na gospodarkę wodną oraz pobieranie składników mineralnych z gleby.

Najważniejszą negatywną konsekwencją kwaśnego odczynu gleb dla rolników jest znaczne obniżenie ilości i jakości plonów. Dotyczy to zwłaszcza roślin wrażliwych na niskie wartości pH gleb. Do najbardziej wrażliwych na zakwaszenie roślin zalicza się między innymi pszenicę, jęczmień, buraki, rzepak, kukurydzę, lucernę, koniczynę, soję bobik, pszenżyto. W przypadku roślin wrażliwych na zakwaszenie obniżka plonu z hektara może wynosić nawet kilkadziesiąt procent w stosunku do uprawy roślin na glebach o optymalnych wartościach pH.

Sumaryczne straty związane z uprawą na gruntach zakwaszonych są związane nie tylko z obniżką ilości i jakości plonów, ale również ze stratami nawozów, które w warunkach kwaśnego odczynu nie są wykorzystywane przez rośliny. Na terenie Polski, według Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego, większość gleb to gleby lekkie wytworzone z glin piaszczystych oraz piasków gliniastych. Na takich glebach w warunkach kwaśnego odczynu następują ogromne straty składników mineralnych (zarówno mikro-, jak i makroelementów) wnoszonych do gleby przez rolników wraz z nawożeniem mineralnym. Z całości nawożenia mineralnego na silnie zakwaszonych glebach lekkich nieprzyswojonych przez rośliny może być nawet 71% dawki nawo-

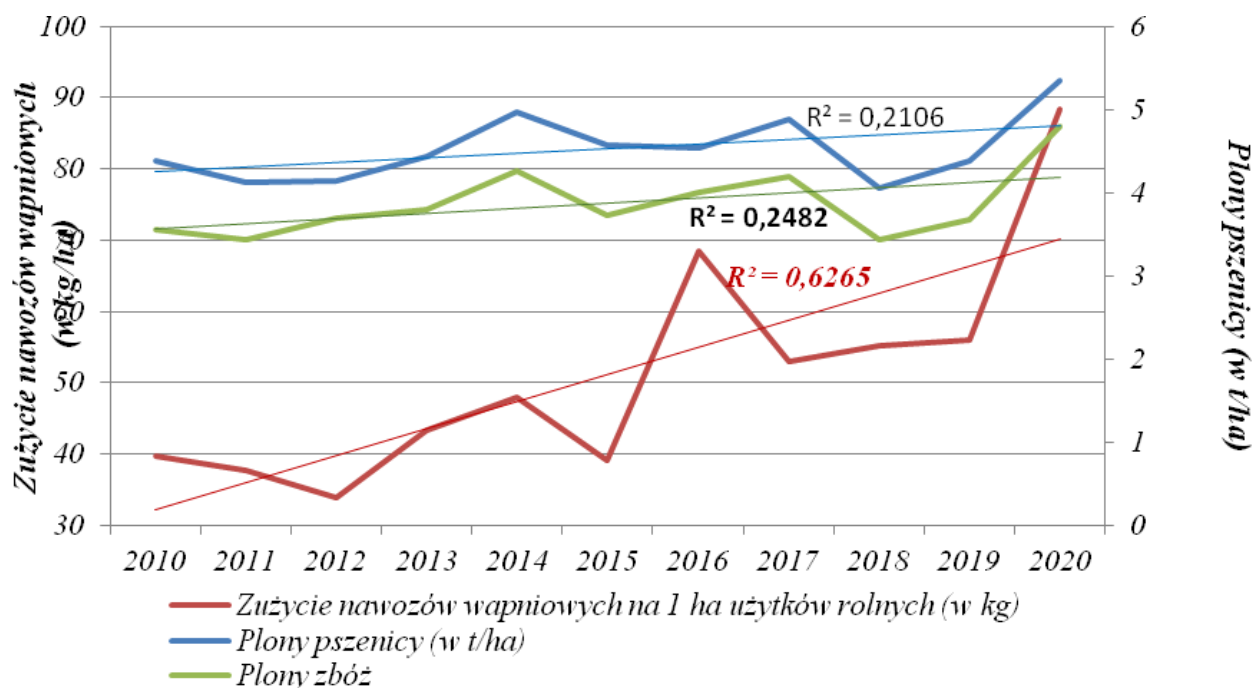
zów, jaką rolnik wprowadził w trakcie uprawy do gleby. Z gleb zakwaszonych w skutek wymywania do wód powierzchniowych może trafić nawet 30-50 kg azotu, 70-80 kg fosforu oraz 40-70 kg potasu z hektara użytków rolnych. W aspekcie obecnych cen paliw i nawozów mineralnych generuje to ogromne koszty i straty zmniejszając opłacalność produkcji rolnej. Dane zawarte w „Krajowym raporcie o stanie użytków rolnych w Polsce: zakwaszenie gleb oraz ich regeneracja” (2022) wskazują jednoznacznie, że straty finansowe w polskich gospodarstwach rolnych związane z wymywaniem mineralnych składników pokarmowych dostarczonych do zakwaszonej gleby sięgają od 2 do 4 mld zł.

Obniżka plonów i ich jakości oraz straty nawozów wprowadzanych do zakwaszonych gleb w trakcie uprawy mogą generować obniżenie przychodów gospodarstw rolnych w wysokości nawet do kilku tysięcy złotych w przeliczeniu na jeden hektar gruntów ornych na rok.

Wartość pH gleb zakwaszonych można w prosty sposób podnieść stosując zabieg wapnowania. Biorąc pod uwagę genezę gleb w naszym kraju powinien być to jeden z podstawowych zabiegów agrotechnicznych stosowanych przez rolników w Polsce. Jednak wyniki Powszechnego Spisu Rolnego 2020 (PSR 2020) wykazały, że w latach 2019-2020 tylko w nieco ponad 21% gospodarstw rolnych przeprowadzono wapnowanie gleb. Zabieg wapnowania gleb według Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej powinien być wykonywany w zależności od typu gleby raz na 2-4 lata. Ma to szczególne znaczenie dla upraw rolnych prowadzonych na terenie Polski, na glebach zakwaszonych, gdzie skałami macierzystymi gleb są w większości bezwęglanowe osady polodowcowe. Wytworzone z tych osadów gleby z powodu braku węglanów w skałach macierzystych charakteryzują się również odczynem kwaśnym.

Czynnikami sprzyjającymi zakwaszeniu gleb są również naturalne procesy mikrobiologiczne zachodzące w glebach w trakcie uprawy, odprowadzanie wapnia i magnezu wraz z plonem roślin oraz opady atmosferyczne. W warunkach klimatu Polski suma opadów atmosferycznych przeważa nad ewapotranspiracją. Opady atmosferyczne powodują wymywanie jonów

Rys. 1. Wielkość plonów zbóż ogółem, w tym pszenicy w zależności od poziomu stosowania nawozów wapniowych (źródło: dane GUS 2021, przedruk)

wapnia i magnezu w głębsze warstwy profilu glebowego. W warunkach przewagi opadów atmosferycznych nad parowaniem, gleby lekkie i bardzo lekkie, które stanowią około 2/3 powierzchni użytków rolnych ulegają stopniowemu zakwaszeniu, w wyniku dekalcytacji, w trakcie procesów pedogenicznych. Podczas badań zakwaszenia gleb wykazano, że aby zrównoważyć dekalcytację (wymywanie wapnia i magnezu) wywołaną opadami atmosferycznymi należałoby stosować dawkę wapna średnio w skali Polski $37,2 \text{ kg} \cdot \text{ha}^{-1}$ gruntów rolnych w skali roku (Zalecenia nawozowe ... 2022).

Według danych GUS (2020) poziom nawożenia odkwaszającego jest silnie zróżnicowany w poszczególnych województwach. Największym poziomem nawożenia odkwaszającego w 2020 roku charakteryzowało się województwo opolskie (średnio $146,5 \text{ kg} \cdot \text{ha}^{-1}$ UR). Najniższe dawki nawozów odkwaszających odnotowano w województwie świętokrzyskim (średnio $49,7 \text{ kg} \cdot \text{ha}^{-1}$ UR).

Biorąc pod uwagę genezę gleb użytkowanych rolniczo w Polsce, brak węglanów w większości ich skał macierzystych oraz intensywność upraw należy bezspornie stwierdzić, że podane powyżej dawki nawozów wapniowych są zdecydowanie zbyt niskie. Dawki nawozów odkwaszających na tym poziomie nie zapewnią podniesienia pH gleby do poziomu gwarantującego uzyskanie wysokich plonów płodów rolnych o dobrej jakości. Dawki nawozów odkwaszających stosowanych przez rolników często pokrywają z niewielkim zapasem tylko straty wapnia i magnezu wynikające z ich wymycia przez opady atmosferyczne.

Institut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB w Puławach (IUNG) szacuje, że zapotrzebowanie krajowego rolnictwa na wapno wynosi ok. 31 mln t CaO, czyli przeciętnie ok. $2 \text{ t CaO} \cdot \text{ha}^{-1}$ UR. Oznacza to, że ilości nawozów wapniowych stosowanych przez rolników w Polsce są od kilkunastu do ponad 38-krotnie mniejsze niż rekomendowane przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa. Sytuacja ta jest o tyle niezrozumiała ponieważ wpływ zakwaszenia gleby na obniżenie wysokości plonów jest niezaprzeczalny. Problematyka związana z tym zagadnieniem była wielokrotnie opisywana w wielu publikacjach naukowych i popularnonaukowych.

Jednak analizując na podstawie danych statystycznych GUS (2010-2020) ilości zużytych nawozów wapniowych można stwierdzić że rolnicy coraz częściej dostrzegają potrzebę stosowania nawozów odkwaszających. W okresie od 2010 do 2020 roku odnotowano ponad dwukrotny wzrost zużycia nawozów odkwaszających (rys.1).

Należy zaznaczyć że, na przestrzeni lat 2010-2020 wraz ze wzrostem zużycia nawozów wapniowych nastąpił wzrost plonów zbóż (w tym pszenicy) o około kilkanaście procent przy podobnym poziomie nawożenia NPK. Problem niskiego poziomu wapnowania gleb wykorzystywanych przez rolników, nabiera znaczenia zwłaszcza w świetle znacznej podwyżki cen nawozów mineralnych.

Uprawa gatunków roślin charakteryzujących się wysokim plonowaniem, stosowanie dużych dawek drogich nawozów mineralnych zawierających nie tylko makro-, ale także mikroelementy na glebach zakwaszonych jest całkowicie nieuzasadnione z ekonomicznego punktu widzenia. Dopiero zoptymalizowanie jednego z podstawowych parametrów gleby jakim jest odczyn będzie gwarantowało uzyskanie wysokich plonów o odpowiedniej jakości. Aby w trakcie zabiegów agrotechnicznych dostosować parametry gleby do optymalnych wymaganych do uprawy określonych gatunków roślin rolnicy powinni systematycznie badać odczyn gleb w Okręgowych Stacjach Chemiczno-Rolniczych. Na podstawie uzyskanych wyników badań gleb powinna być określana wielkość dawki nawozów odkwaszających oraz częstotliwość ich stosowania.

Każdy zabieg wykonywany przez rolników generuje dodatkowe koszty produkcji płodów rolnych. Aby obniżyć koszty związane z wapnowaniem można skorzystać z programu wsparcia rolników w zakresie stosowania nawożenia odkwaszającego. Od 2019 roku Zarząd Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej realizuje Program priorytetowy pt.: „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”. Celem programu jest wsparcie działań regeneracyjnych gleb zakwaszonych w wyniku oddziaływania czynników antropogenicznych.

Biorąc pod uwagę liczbę wniosków złożonych w ramach tego programu do końca 2021 roku należy stwierdzić, że rolnicy nie wykorzystują w pełni możliwości tego narzędzia, które pozwala ograniczyć koszty związane z wapnowaniem, a jednocześnie zwiększyć

w prosty sposób efektywność ekonomiczną gospodarstw rolnych. Należy pamiętać że dzięki zoptymalizowaniu odczynu gleb do uprawy określonych gatunków roślin rolnicy mogą podnieść ilość plonów przy utrzymaniu dotychczasowego poziomu nawożenia NPK. Ograniczenie nawożenia mineralnego ma szczególne znaczenie w aspekcie planu wprowadzenia w EU Europejskiego Zielonego Ładu, który jest strategią mającą na celu zrównoważony rozwój gospodarki i społeczeństwa. Jednym z celów strategicznych Europejskiego Zielonego Ładu w zakresie rolnictwa jest ograniczenie zużycia nawozów mineralnych o 20% oraz pestycydów o 50%. Dzięki zoptymalizowaniu poziomu pH gleb uprawianych rolniczo możliwym będzie łatwiejsze dostosowanie się rolników do tych wymogów.

Niski poziom nawożenia odkwaszającego może być związanych z różnymi czynnikami wśród których najważniejsze są związane z:

- rozdrobnieniem gospodarstw rolnych,
- kosztami transportu i wysiewu nawozów wapniowych,
- kryteriami programu dofinansowania wapnowania gleb,
- zbyt skomplikowanym system ubiegania się o dofinansowanie do wapnowania,
- brakiem szkoleń dla rolników, w trakcie których w szczegółowy sposób omówiony zostałby temat wpływu odczynu na wielkość i ilość plonów rolnych.

Identyfikacja barier wapnowania gleb w Polsce stanowi kluczowy element w kontekście redukcji w najbliższych latach nawożenia mineralnego. Zwiększenie jakości i ilości plonów w skutek wapnowania, przy utrzymaniu dotychczasowego poziomu nawożenia NPK wydaje się bardzo ważnym ogniwem zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego kraju.

Operacja „Możliwości i bariery wykorzystania wapnowania gleb do poprawy efektywności ekonomicznej produkcji rolnej oraz ograniczenia eutrofizacji wód powierzchniowych” współfinansowana przez „Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Umowa o dofinansowanie nr KSOW/6/2022/079

Lista odmian zalecanych do uprawy na 2023 rok

Właściwie dobrana odmiana jest jednym z głównych czynników warunkujących zwiększenie produkcji roślinnej we współczesnym rolnictwie. Jest też jednocześnie najtańszym sposobem zwiększenia produkcji rolniczej, gdyż nie generuje dodatkowych nakładów, a może przynieść wymierne korzyści produkcyjne.

Stały dopływ odmian krajowych i zagranicznych powoduje, że producenci rolni mogą ponosić coraz większe ryzyko zakupu nietrafionej odmiany, co stwarza zapotrzebowanie na niezależną i obiektywną informację o odmianach. Źródłem informacji o odmia-

Głównym zadaniem systemu PDO jest umożliwienie rolnikom udanego wyboru odmian najlepiej dostosowanych do lokalnych warunków gospodarowania. Za realizację programu w naszym rejonie odpowiada Łódzki Zespół PDO, powołany przez Marszałka Województwa Łódzkiego, Prezesa Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego i Dyrektora COBORU.

Jednostką nadzorującą merytorycznie i finansowo badania jest Stacja Koordynująca – SDOO w Sulejowie. W realizację programu zaangażowane są również: Hodowla Roślin Strzelce Grupa IHAR i inne instytucje działające na rzecz rolnictwa.

Mijający sezon był już dwudziestym pierwszym z kolei cyklem realizacji badań porejestrowych w województwie łódzkim. **Wieloletnie badania odmian w zróżnicowanych warunkach glebowych i klimatycznych naszego województwa umożliwiają rekomendację odmian do uprawy poprzez tworzenie Listy Odmian Zalecanych (LOZ). Zawiera ona najwartościowsze odmiany i jest systematycznie aktualizowana.** Celem rekomendacji odmian jest eliminacja napływu do rolnictwa odmian niesprawdzonych, niejednokrotnie przereklamowanych, lecz nieprzydatnych do uprawy na naszym terenie. Ostatnie zmiany LOZ nastąpiły 12 stycznia 2023 roku.

W sali konferencyjnej Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w Łodzi odbyło się VIII posiedzenie Łódzkiego Zespołu PDO w kadencji 2019-2023 na którym zaktualizowano listę odmian zalecanych do uprawy (LOZ) na 2023 rok. „Listy” obejmują 152 odmiany w 16 gatunkach roślin gospodarczo ważnych na obszarze województwa łódzkiego.

Należy podkreślić, że LOZ powstaje dzięki znaczącemu wsparciu merytorycznemu i finansowemu Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego przez Partnerów Ustawowych tj. **Samorządu Województwa Łódzkiego i Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego.**

Dr inż. Przemysław Majchrowski
Dyrektor COBORU
Stacja Doświadczalna
Oceny Odmian w Sulejowie
www.sulejow.coboru.gov.pl

nach są wyniki doświadczeń PDO, które dają informację o wartości gospodarczej i użytkowej odmian.

Program Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego jest prawnie umocowanym systemem doświadczalnym nadzorowanym przez Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych (COBORU) w Słupi Wielkiej.

Porejestrowe Doświadczalnictwo Odmianowe (PDO) jest systemem stałych lub okresowych badań wartości gospodarczej odmian gatunków roślin uprawnych o dużym znaczeniu gospodarczym, wpisanych do Krajowego Rejestru lub znajdujących się we Wspólnotowych katalogach odmian. Jest unikatowym systemem doświadczalnictwa rolniczego w Unii Europejskiej, dzięki któremu wykorzystuje się efekt synergizmu w kontekście organizacyjno-ekonomicznym, wynikający ze współpracy pomiędzy istniejącymi w kraju jednostkami badawczo-doświadczalnymi.

LISTA ODMIAN ZALECANYCH

LISTA ODMIAN ZALECANYCH DO UPRAWY W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM NA ROK 2023

Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Sulejowie

PSZENICA OZIMA			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na LOZ	Typ odmiany
1.	Arevus	2023 ^R	chlebowa
2.	Artist	2016	chlebowa
3.	Euforia	2020	jakościowa chlebowa
4.	LG Keramik	2022	chlebowa
5.	Medalistka	2018	chlebowa
6.	Opoka	2021	jakościowa chlebowa
7.	Owacja	2019	chlebowa
8.	Revolver	2023 ^R	chlebowa
9.	RGT Provision	2023	chlebowa
10.	RGT Specialist	2022	chlebowa
11.	SU Banatus	2023 ^R	chlebowa
12.	SY Dubaj	2021	jakościowa chlebowa
13.	Venecja	2021	chlebowa

PSZENŻYTO OZIME			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na LOZ	Typ odmiany
1.	Belcanto	2021	pastewna
2.	Carmelo	2020	pastewna
3.	Medalion	2022	pastewna
4.	Meloman	2016	pastewna
5.	Panasio	2023 ^R	pastewna
6.	Stelvio	2023 ^R	pastewna
7.	SU Liborius	2022	pastewna
8.	Tadeus	2019	pastewna

ŻYTO OZIME			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na LOZ	Typ odmiany
1.	Antonińskie	2022	populacyjna
2.	Dańkowskie Dragon	2023	populacyjna
3.	Dańkowskie Skand	2020	populacyjna
4.	Dańkowskie Turkus	2019	populacyjna
5.	KWS Berado	2021	mieszańcowa
6.	KWS Igor	2023 ^R	mieszańcowa
7.	KWS Jethro	2022	mieszańcowa
8.	KWS Rotor	2023 ^R	mieszańcowa
9.	KWS Serafino	2019	mieszańcowa
10.	KWS Tayo	2022	mieszańcowa
11.	KWS Trebiano	2021	mieszańcowa
12.	Reflektor	2021	populacyjna

JĘCZMIENŃ OZIMY			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na LOZ	Typ odmiany
1.	Esprit	2023 ^R	pastewna
2.	Giewont	2023 ^R	pastewna
3.	Jakubus	2019	pastewna
4.	KWS Kosmos	2018	pastewna
5.	Lautetia	2022	pastewna; 2-rzęd.
6.	Melia	2022	pastewna
7.	Mirabelle	2021	pastewna
8.	SU Lautine	2021	pastewna; 2-rzęd

RZEPAK OZIMY			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na LOZ	Typ odmiany
1.	Absolut	2021	mieszańcowa
2.	Ambassador	2021	mieszańcowa
3.	Artemis	2021	mieszańcowa
4.	Aurelia	2023	mieszańcowa
5.	Batis	2023	mieszańcowa
6.	Derrick	2020	populacyjna
7.	DK Excited	2022	mieszańcowa
8.	Dominator	2022	mieszańcowa
9.	Duke	2021	mieszańcowa
10.	Gemini	2021	populacyjna
11.	Kepler	2023 ^R	populacyjna
12.	KWS Granos	2023 ^R	mieszańcowa
13.	LG Areti	2022	mieszańcowa
14.	LG Aviron	2023	mieszańcowa

PSZENICA JARA			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na LOZ	Typ odmiany
1.	Alibi	2021	jakościowa chlebowa
2.	Aplauz	2023 ^R	jakościowa chlebowa
3.	Aura	2021	jakościowa chlebowa
4.	Goplana	2016	jakościowa chlebowa
5.	Itaka	2022	jakościowa chlebowa
6.	KWS Dorium	2022	jakościowa chlebowa
7.	Merkawa	2021	jakościowa chlebowa
8.	SU Ahab	2022	jakościowa chlebowa
9.	WPB Pebbles ^{o/}	2022	jakościowa chlebowa
10.	WPB Troy	2021	jakościowa chlebowa

JĘCZMIENŃ JARY			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na LOZ	Typ odmiany
1.	Adwokat	2021	pastewna
2.	Burbon	2022	pastewna
3.	Farmer	2020	pastewna
4.	Feedway	2022	pastewna
5.	Jovita	2022	pastewna
6.	Laser	2022	pastewna
7.	Mecenas	2021	pastewna
8.	Pilote	2019	pastewna
9.	Radek	2019	pastewna

PSZENŻYTO JARE			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na LOZ	Typ odmiany
1.	Hugo	2019	pastewna
2.	Impetus	2022	pastewna
3.	Kompan	2023	pastewna
4.	Santos	2020	pastewna

OWIES			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na LOZ	Typ odmiany
1.	Bingo	2010	zółtoziarnista
2.	Figaro	2021	zółtoziarnista
3.	Gepard	2023	zółtoziarnista
4.	Nawigator	2016	zółtoziarnista
5.	Pablo	2021	zółtoziarnista
6.	Poker	2022	zółtoziarnista
7.	Rambo	2021	zółtoziarnista
8.	Refleks	2021	zółtoziarnista

KUKURYDZA - użytkowanie na ziarno			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na LOZ	Typ odmiany
1.	Amavit	2022	wczesna
2.	ES Winway	2023	średniopóźna
3.	Farmpower	2023	średniowczesna
4.	Farmurphy	2022	średniopóźna
5.	Interago	2023 ^R	średniowczesna
6.	KWS Odorico	2022	wczesna
7.	KWS Salamandra	2022	wczesna
8.	LID 1015C	2023 ^R	wczesna
9.	P8754	2023 ^R	wczesna
10.	P8904	2023 ^R	średniowczesna
11.	P9610	2023 ^R	średniopóźna
12.	P9978	2023 ^R	średniopóźna
13.	RGT Bernaxx	2021	wczesna

KUKURYDZA - użytkowanie na kiszonkę			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na LOZ	Typ odmiany
1.	ES Skytower	2023 ^R	średniowczesna
2.	Keltico	2023	wczesna
3.	KWS Adaptico	2023 ^R	średniopóźna
4.	SM Bard	2023 ^R	średniowczesna
5.	SM Giewont	2023 ^R	średniopóźna
6.	SM Mieszko	2022	wczesna
7.	SM Perseus	2023	średniowczesna
8.	SM Varsovia	2022	średniowczesna

SOJA			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na LOZ	Typ odmiany
1.	Abaca	2023	średniowczesna
2.	Acardia ^{CCA}	2020	późna
3.	Achillea ^{CCA}	2022	późna
4.	Adessa	2022	wczesna
5.	Ceres PZO	2023	średniowczesna
6.	Magnolia PZO	2023	średnia do średniowczesnej
7.	Obelix ^{CCA}	2021	średniowczesna
8.	Sahara ^{CCA}	2023	późna
9.	Sirelia ^{CCA}	2019	średniowczesna

GROCH SIEWNY			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na LOZ	Typ odmiany
1.	Astronaute	2019	ogólnoużytkowa
2.	Batuta	2019	ogólnoużytkowa
3.	Grot	2022	ogólnoużytkowa
4.	Mandaryn	2020	ogólnoużytkowa
5.	Milwa	2021	pastewna
6.	Prosper	2023	ogólnoużytkowa
7.	Tarchalska	2020	ogólnoużytkowa

BOBIK			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na LOZ	Typ odmiany
1.	Albus	2019	niskotaninowa
2.	Apollo	2021	wysokotaninowa
3.	Capri	2021	wysokotaninowa
4.	Trumpet ^{CCA}	2023	wysokotaninowa

ŁUBIN WĄSKOLISTNY			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na LOZ	Typ odmiany
1.	Agat	2021	niesamokończąca
2.	Dalbor	2019	niesamokończąca
3.	Furman	2023	niesamokończąca
4.	Regent	2022	samokończąca
5.	Roland	2019	niesamokończąca
6.	Swing	2022	niesamokończąca
7.	Zorba	2023	niesamokończąca

ŁUBIN ŻÓŁTY			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na LOZ	Typ odmiany
1.	Diament	2020	niesamokończąca
2.	Mister	2021	niesamokończąca
3.	Puma	2021	niesamokończąca
4.	Salut	2023	niesamokończąca

ZIEMNIAK - odmiany jadalne			
Lp.	Odmiana	Rok wpisania na LOZ	Typ odmiany
1.	Astana	2023 ^R	średniowczesna
2.	Bellarosa	2010	wczesna
3.	Denar	2009	bardzo wczesna ²
4.	Ignacy	2020	wczesna
5.	Impresja	2020	bardzo wczesna ²
6.	Jurek	2020	średniowczesna
7.	Lawenda	2023 ^R	wczesna
8.	Michalina	2011	wczesna
9.	Riviera	2017	bardzo wczesna ¹
10.	Satina	2007	średniowczesna
11.	Surmia	2022	bardzo wczesna ²
12.	Tajfun	2007	średniowczesna
13.	Werbena	2021	bardzo wczesna ¹
14.	Vineta	2007	wczesna

Objaśnienia do tabel:

Kolejność odmian w tabelach - alfabetyczna

^R - wstępna rekomendacja, ^{o/} - odmiana o kłosie ościstymZiemniak: ¹ - na wczesny zbiór, ² - na zbiór po zakończeniu wegetacji,

CCA - odmiana ze Wspólnotowego katalogu odmian roślin rolniczych.

- Lista odmian zalecanych do uprawy na obszarze województwa (LOZ) została sporządzona w oparciu o wieloletnie wyniki doświadczeń odmianowych prowadzonych w ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego w województwie łódzkim do roku 2022

- Odmiany umieszczone na „liście” wykazały w ostatnich latach dużą przydatność do uprawy w warunkach naszego województwa i zasługują na znaczący udział w uprawie.

- Stwierdzona w czasie badań duża wartość tych odmian daje większą gwarancję uzyskania lepszych efektów gospodarczych niż uprawa innych odmian.

www.sulejow.coboru.gov.pl
e mail: sdoo@sulejow.coboru.gov.pl
tel. 44 61 62 039

Rolnictwo w obliczu zmiany klimatu

Głównymi wyzwaniami świata oprócz rosnącej populacji ludzi są dziś kryzys klimatyczny i kurczące się zasoby. Te wszystkie wyzwania stoją również przed rolnictwem. Zgodnie z prognozowanym przyrostem ludności oczekuje się, że globalne zapotrzebowanie na żywność w nadchodzących dekadach wzrośnie nawet o 70%. Tymczasem obecnie 40% wyprodukowanej żywności, zwłaszcza w krajach słabiej rozwiniętych, ulega zniszczeniu z powodu złego magazynowania, słabej logistyki oraz działalności szkodników i grzybów. Oznacza to, że nawet już zebrane plony nie są bezpieczne.

Zasoby się kurczą

Powierzchnia gleb przydatnych do uprawy jest ograniczona i maleje wskutek erozji, zasolenia, utraty substancji organicznej – najczęściej w wyniku nieprzemysłowej bądź rabunkowej gospodarki człowieka, a także w wyniku rozwoju cywilizacyjnego, np. budowy osiedli czy dróg. Jak wynika z opracowań Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa (FAO), do roku 2050 powierzchnia rolnicza na jednego mieszkańca Ziemi zmniejszy się do zaledwie 0,18 ha, czyli będzie ponad 3-krotnie mniejsza niż w 1950 r. Do tego dochodzi problem z wodą. Mimo że jest powszechnie obecna na Ziemi, jedynie 0,017% z niej może być efektywnie wykorzystane do działalności ludzkiej. Dlatego deficyt wody pogłębia się, co w dużym stopniu ograniczy produkcję rolniczą.

Ocieplenie klimatu zagraża plonom

Ocieplenie się klimatu Ziemi skutkuje ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi takimi jak upały, susze czy powodzie, które mogą całkowicie zniszczyć plony. Do tego susze częściej pojawiają się na terenach, gdzie do tej pory ich nie było, zatem deficyt wody pogłębia się, co w dużym stopniu ograniczy w przyszłości produkcję rolną. Jak wskazują badania Lobell i wsp. (2011)¹, zmiany w klimacie które nastąpiły pomiędzy rokiem 1980 a 2008 doprowadziły do spadku globalnych plonów kukurydzy i pszenicy o odpowiednio 3,8% i 5,5%.

Globalne ocieplenie sprawia też, że większą uwagę należy przykładać do ochrony zdrowia roślin i kwestii fitosanitarnych. Zmiany pod względem średnich temperatur i długości sezonu wegetacyjnego wpływają zarówno na występowanie szkodników, jak i ich wrogów naturalnych. W przypadku owadów, które mają krótki cykl życiowy i są wrażliwe nawet na niewielkie zmiany temperatury, zmiany klimatu mogą przyczynić się do zwiększenia liczby pokoleń w ciągu roku i do rozprzestrzeniania się szkodników na terenach, gdzie do tej pory nie występowały. Podobna sytuacja może mieć miejsce w przypadku inwazyjnych chwastów czy chorób, co będzie skutkowało zmniejszeniem wielkości i jakości plonów.

Potrzebne są zmiany w rolnictwie

Oprócz ogólnosiwiatowych, skoordynowanych działań w kierunku spowolnienia zmiany klimatu i ograniczenia emisji dwutlenku węgla do atmosfery, do powstrzymania negatywnych skutków ocieplenia klimatu niezbędne są zmiany w rolnictwie i sposobie uprawy gleby.

Jednym z działań zapobiegającym negatywnym skutkom zmiany klimatu jest poprawa gospodarki wodnej i propagowanie systemów produkcji ograniczających utratę wody z gleby. Szczególny nacisk powinien być położony na poprawę struktury gleby i zwiększenie ilości materii organicznej w glebach, co zwiększy ich zdolności retencyjne.

Niezwykle istotny jest także dobór odpowiednich, nowoczesnych odmian roślin – dostosowanych do lokalnych warunków środowiskowych i odpornych nie tylko na choroby, ale również na niedobór wody. Warto wiedzieć, że w ciągu ostatnich 30 lat to właśnie postęp hodowlany stał się głównym czynnikiem plonotwórczym, a nie nawożenie, ochrona roślin czy agrotechnika.

Cel: rolnictwo zrównoważone

Produktywność rolnictwa w ciągu najbliższych 25 lat powinna zdecydowanie zwiększyć się, ale nie kosztem różnorodności biologicznej. Naprzeciw temu wy-

chodzi idea zrównoważonego rolnictwa, czyli połączenie najlepszych cech rolnictwa konwencjonalnego i ekologicznego. Tylko takie podejście wydaje się być skuteczne, w obliczu zapotrzebowania na dużą ilość żywności o wysokiej jakości produkowanej bez nadmiernej eksploatacji zasobów naturalnych.

Elementem zrównoważonego rolnictwa jest także integrowana ochrona roślin, która daje pierwszeństwo metodom agrotechnicznym, fizycznym i biologicznym. Jak wiadomo, stosowane zgodnie z prawem i instrukcją dołączoną do opakowania, środki ochrony roślin nie zanieczyszczą środowiska, a pomogą utrzymać plony w dobrej kondycji zdrowotnej. Jednocześnie sposób postępowania ze środkami ochrony roślin przez rolników coraz bardziej przekłada się na opinię społeczeństwa na temat tych preparatów i ich akceptowalność. Bezpieczne i odpowiedzialne stosowanie tych preparatów powinno być więc priorytetem dla wszystkich użytkowników. Przekłada się to bowiem nie tylko na zdrowie i bezpieczeństwo konsumentów, ale też na konkurencyjność polskiego rolnictwa.

Dlatego tak ważne jest, by rolnicy mieli możliwość uzupełniania posiadanej wiedzy i nieustannego szkolenia. Tę możliwość zapewnia im platforma Akademia PSOR. W dwóch modułach – Rolnictwo zrównoważone oraz Integrowana ochrona roślin eksperci Polskiego Stowarzyszenia Ochrony Roślin przybliżają tematykę rolnictwa zrównoważonego oraz jego ważnego elementu, czyli integrowanej ochrony roślin. W każdym module można również znaleźć dedykowane materiały edukacyjne, m.in. raporty, broszury, plakaty.

¹ Badanie „Climate Trends and Global Crop Production Since 1980” Dawid B Lobell, Wolfram Schlenker, Justin Costa-Roberts.

XVIII Ogólnopolska Wystawa Królików Rasowych, Drobiu Ozdobnego i Gołębi

W dniach 21-22.01.2023r. w Wieluniu odbyła się XVIII Ogólnopolska Wystawa Królików Rasowych, Drobiu Ozdobnego i Gołębi. Poprzednia edycja odbyła się w 2020 r., w kolejnych dwóch latach nie doszła do skutku z powodu epidemii koronawirusa. W tym roku uczestniczyło w niej 120 wystawców z całej Polski, a także z Litwy i Słowacji. Izbę Rolniczą Województwa Łódzkiego reprezentował Prezes IRWL - Bronisław Węglewski.

Miłośnicy i hodowcy królików, po raz kolejny spotkali się, aby zaprezentować swoje okazy oraz wymienić doświadczenia. Wystawa, która stała się już pewnego rodzaju tradycją dla Wielunia, cieszyła się jak zawsze dużym zainteresowaniem wśród zwiedzających. Zaprezentowanych zostało 1027 królików w różnych rasach i odmianach barwnych. Podziwiać można było: sallandry, termondzkie białe, burgundzkie, wiedeńskie, karzelki a także dominujące olbrzymy belgijskie, które

przez hodowców nazywane są królami wśród królików. Są one także najdroższą rasą. Uczestnikami wieluńskiej wystawy mogli być wszyscy hodowcy królików rasowych, a wystawiane zwierzęta musiały być zdrowe, czyste rasowo i prawidłowo oznakowane.

Zwierzęta oceniane były przez międzynarodową komisję sędziowską, która przyznawała w każdej rasie i odmianie barwnej tytuł Championa i V-ce Championa wystawy oraz wyróżnienia. Dla wszystkich zwycięzców przyznane zostały puchary i statuetki, które wręczone zostały na zakończenie wystawy.

W przygotowaniach tegorocznej wystawy pomocy oraz wsparcia finansowego udzieliła Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego. Wsparcia organizacyjnego oraz finansowego udzieliły także samorządy gminy i powiatu.

Magdalena Stępień

Specjalista ds. obszarów wiejskich

Biuro Powiatowe IRWL w Wieluniu i w Wieruszowie

Od lewej: Krzysztof Wróbel - Prezes Hodowców Królików i Drobnego Inwentarza Ziemi Wieluńskiej, nagrodzony: Karol Kozikowski - hodowca z Podlaskiego Związku Hodowców Królików, Bronisław Węglewski - Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego, Andrzej Chowiś Radny Sejmiku Województwa Łódzkiego

Testament – kilka pytań, kilka faktów

Definicja sukcesji to następstwo, przekazanie, kontynuacja. W kategoriach biznesowych dotyczy przekazania następcy firmy czy też gospodarstwa rolnego. W kategoriach prywatnych to bezpieczne rozporządzenie majątkiem osobistym. W obu przypadkach chodzi o to, aby stało się w sposób zaplanowany, przemyślany i bezpieczny. Bez klótni i roztrwonienia przez kolejne pokolenia tego, co wypracowali poprzednicy. Z sukcesją nierozdzielnie wiążą się takie pojęcia, jak darowizna, testament, zachówek, spadek, scheda.

W tym numerze przedstawione zostaną odpowiedzi na najbardziej popularne i najczęściej zadawane pytania, kierowane przez Czytelników do redakcji czy bezpośrednio do prelegentów podczas spotkań w Kołach Gospodyń Wiejskich lub Izbach Rolniczych.

1. Jaki testament jest nieważny?

Napisany na komputerze, wydrukowany i podpisany. Napisany odręcznie, ale podpisany wspólnie przez obojga małżonków. Znamy takie przykłady? „Na komputerze ładnie się napisze i bez błędów”, „bazgram, jak kura pazurem, nikt tego nie odczyta”, „żona ładnie pisze to napisze za mnie, a ja się tylko podpiszę”, „jak dziecko chcesz spadek, to napisz testament, a my się z mamą podpiszemy”. Wszystkie takie wersje do kosza. Są nieważne. Tylko testamenty napisane od A do Z osobiście, odręcznie i wg. pewnego standaryzowanego wzoru mają moc prawną. Może być też spisany u notariusza. Ale oba są identycznie ważne i skuteczne.

2. Czy testament notarialny jest lepszy?

Na pewno jest droższy. Nie jest lepszy. Jest równoważny, ale posiada gwarancję poprawności zapisów prawnych. Może być przechowany u notariusza i zarejestrowany bezpłatnie w Notarialnym Rejestrze Testamentów. Dzięki temu łatwiej go odnaleźć po śmierci spadkodawcy.

3. Czy testament można podważyć?

Tak. Szczególnie ten spisany na „łożu śmierci”. Często w zaawansowanej chorobie, pod wpływem leków, z niepełną świadomością swojej woli, z decyzjami podjętymi w ostatniej chwili. Taki testament można kwestionować.

4. Co z dziećmi pominiętymi w testamencie?

Mają pełne prawo wystąpić o tzw. zachówek w ciągu 5 lat od daty ogłoszenia testamentu. Wówczas zostanie zasądzony zachówek, czyli wypłata części należnego spadku. Najczęściej to 50 % udziału spadkowego i do tego w gotówce. Tu często rodzi się kłopot dla obdarowanego, ponieważ zazwyczaj nie posiada gotówki w wysokości 50 % spadku, którym ma spłacić brata, siostrę lub jeszcze bardziej liczne rodzeństwo.

5. Czy zachówek trzeba zapłacić zawsze?

Nie, jeśli mamy potwierdzone notarialnie zrzeczenie się spadku lub za życia darowiznami czy w innej formie potwierdzonej notarialnie zostaną spłaceni krewni pominięci w testamencie. Znaczenie ma też darowizna nieruchomości z umową na dożywocie, wydziedziczenie lub przedawnienie terminu zachowku.

6. Jak można kogoś wydziedziczyć?

Odpowiednim zapisem w testamencie, jeżeli np.: dziecko wbrew woli spadkodawcy postępuje w spo-

sób sprzeczny z zasadami współzycia społecznego lub dopuściło się względem spadkodawcy umyślnego przestępstwa lub nie dopełnia względem spadkodawcy obowiązków rodzinnych.

7. Czy spadek z długami można odrzucić?

Tak. Każdy. Nie tylko z długami. W ciągu 6 miesięcy od daty, kiedy spadkobiorca dowiedział się o fakcie dziedziczenia.

8. Kiedy darowizna się przedawnia?

Nigdy. Zawsze wejdzie do masy spadkowej, na podstawie której oblicza się wartość zachowku. Przekonanie o 10-letnim okresie przedawnienia jest błędne. Owszem dotyczy darowizny dla osoby całkowicie postronnej, która nie jest spadkobiercą, np.: sąsiad. Ale w przypadku bezpośrednich spadkobierców darowiznę należy rozliczyć w zachowku, a wartość np.: działki oblicza się wg. cen bieżących, tj. na moment zamknięcia rozprawy w procesie o zachówek.

Na zakończenie kilka faktów. Zazwyczaj małżonkowie żyją w tzw. ustawowej wspólności małżeńskiej. Co to oznacza? Że majątek jest wspólny. Rzadko spotyka się rozdzielność majątkową, czyli podpisaną intercyzę. Nawet firma prowadzona przez jednego małżonka jest wspólna, choć drugi kompletnie się firmą nie interesuje. Zyski i długi też są wspólne. Dzielać majątek należy pamiętać, że mamy prawo tylko do swojej połowy. Zatem skuteczna sukcesja jest wtedy, gdy oboje małżonkowie wspólnie postanowią i wspólnie dokonają darowizny lub napiszą taki sam testament, ale uwaga – każdy swój i odręcznie, o czym była mowa powyżej.

Jeśli zainteresował Cię wątek dziedziczenia, spadku, braku następców w Twoim biznesie, obawa o ojcowiznę, o wypracowany latami majątek, napisz do autora lub do redakcji.

Rafał Szczesniak

rafal.szczesniak@redbridge.pl

*Artykuł opublikowany w styczniowym (2023) kwartalniku

„mojaWieś moja Polska”.

ŚWIEŻE I ZDROWE BO ZE ZJAZDOWEJ

Co warto wiedzieć o pączkach?

Pączki nie należą do najzdrowszych przekąsek, ale z drugiej strony trudno ich sobie odmówić w Tłusty Czwartek. Nie wszyscy wiedzą, że drożdżowe smakołyki mają w sobie także sporo wartościowych składników.

Według słownika warszawskiego słowo pączek oznacza „pulchne karnawałowe ciastko drożdżowe, smażone na maśle w kształcie kulek”. Jest znany w polskiej kuchni od lat. Dawniej pączki serwowano nie tylko jako deser, ale również jako danie główne. Dziś w cukierniach i sklepach można spotkać różne jego rodzaje: z konfiturą, z budyniem, z adwokatem, a także wariant bezglutenowy, „odchudzony” i wiele innych. Według tradycyjnej receptury do przygotowania pączków potrzebne są: mąka pszenna, drożdże, cukier, sól, jaja, tłuszcz, mleko oraz dodatki nadające smak i zapach. Wnętrze pączka wypełniane jest nadzieniem, najczęściej marmoladą lub konfiturą. Podzielone na kęsy ciasto, zaokrągla się i poddaje fermentacji w temperaturze około 30°C. Po wyrośnięciu ciasto smaży się w tłuszczu o temperaturze około 170°C przez 4-5 minut. Następnie wierzch pączka polewa się lukrem lub posypuje cukrem pudrem. Przygotowane w ten sposób pączki są bogatym źródłem

tłuszczu, a co za tym idzie, charakteryzują się wysoką wartością energetyczną (417 kcal/100 g). Jednak pączki to nie tylko puste kalorie. Przekiętny pączek w swym składzie zawiera również pewną ilość witamin i składników mineralnych.

Pączki niezmiennie cieszą się popularnością wśród amatorów słodkości, szczególnie w Tłusty Czwartek. Jak podaje Portal Spożywczy, tego dnia Polacy jedzą średnio 4,6 pączka. Biorąc pod uwagę średnią masę pączka 80 g i jego wartość energetyczną, łatwo obliczyć, że zjadając taką liczbę pączków, dostarczamy organizmowi około 1500 kcal. Żeby słodka przyjemność nie poszła nam w biodra, warto wybrać się na siłownię lub basen. Jeden pączek to około 30–40 minut biegu, jazdy na rowerze lub pływania.

Nawet jeśli damy się ponieść chwili i ulegniemy słodkiej pokusie, pamiętajmy, że od jednego pączka jeszcze nikt nie utył. Dla równowagi możemy tego dnia zjeść lżejszą kolację.

Źródło: www.akademiodobregosmaku.sggw.pl

Witaminy i składniki mineralne w 100 g pączków

sód	137 mg	β-karoten	117 µg
potas	167 mg	witamina D	0,58 µg
wapń	48 mg	witamina E	0,70 mg
fosfor	120 mg	tiamina	0,088 mg
magnez	14 mg	ryboflawina	0,18 mg
żelazo	1,9 mg	niacyna	0,75 mg
witamina A	164 µg	witamina C	0,3 mg
witamina B6	0,07 mg	witamina B12	0,54 µg

Źródło: Matuszewska, I., & Misiak, P. Czy zawartość tłuszczu ma wpływ na jakość sensoryczną pączków?. BEZPIECZEŃSTWA, 50.

PĄCZKI ZE ZDROWYMI TŁUSZCZAMI

Składniki

- mąka migdałowa 100 g
- mielone siemie lniane 50 g
- 40 g pasty tahini
- 100 g daktyli
- 100 g wiórków kokosowych
- 250 ml mleka roślinnego (np. ryżowe, migdałowe, kokosowe)
- ksylitol

Przygotowanie:

Daktyle namoczyć we wrzątku przez około 1 godzinę. Dodać wszystkie suche składniki, tahini oraz stopniowo dolewać mleko. Wyrabiać masę. Na blaszce wyłożonej papierem do pieczenia, ułożyć uformowane kulki. Piec w 180 stopniach przez 20 min. Ksylitol utrzeć na puder i posypać nim pączki.

Łódzki Rynek Hurtowy Zjazdowa S.A.

ul. Budy 4 91-610 Łódź tel.: 42 650 87 02 marketing@zjazdowa.com.pl

Startuje III edycja Konkursu dla Kół Gospodyń Wiejskich o Nagrodę Małżonki Prezydenta RP

Zgłoszenia do Konkursu przyjmowane będą do 12 marca 2023 r. Ten Konkurs ukazuje, jak wiele Kół działa w całej Polsce oraz jak wspaniałe mają dokonania. To także sposobność, aby lepiej się poznać, nawiązać współpracę lub wymienić doświadczenia - mówi Agata Kornhauser-Duda.

Koła Gospodyń Wiejskich zgłaszają się samodzielnie poprzez przesłanie pocztą elektroniczną na adres: konkurs.KGW@prezydent.pl:

- poprawnie wypełnionej i podpisanej karty zgłoszeniowej (w wersji *.pdf oraz *.doc/docx), której wzór określony został w Załączniku nr 1 do Regulaminu Konkursu,
- potwierdzenia wpisu Koła do odpowiedniego rejestru,
- krótkiego amatorskiego materiału audiowizualnego przygotowanego i nagranych przez Koło, trwającego nie dłużej niż 120 sekund, promującego działalność Koła.

Materiał audiowizualny powinien: zawierać nazwę KGW oraz logo (w przypadku Kół, które nie posiadają logo, w materiale powinna znaleźć się nazwa Koła); prezentować najważniejsze informacje o Kole, w tym profil działalności oraz informacje o realizowanych przez Koło inicjatywach.

Materiał należy przesłać w formie jednego pliku, z wykorzystaniem jednej z platform do przesyłania plików (np. WeTransfer, FromSmash, MyAirBidge), a wygenerowany link przesłać w treści e-maila zawierającego kartę zgłoszeniową.

Szczegółowe informacje na temat warunków uczestnictwa w Konkursie oraz zasad przeprowadzenia Konkursu, znajdują się w Regulaminie Konkursu na stronie www.prezydent.pl

Konkurs składa się z dwóch etapów:

- wojewódzkiego, który zostanie przeprowadzony od stycznia do kwietnia 2023 r.
  - ogólnopolskiego, który odbędzie się w lipcu 2023 r.
- Ogłoszenie zwycięzców oraz wręczenie nagród nastąpi podczas Dożynek Prezydenckich w Warszawie.

Etap wojewódzki

Koła na szczeblu wojewódzkim obejmują:

- ocenę formalną kart zgłoszeniowych
- ocenę przesłanych materiałów audiowizualnych.

Koła, które uzyskają - w ramach każdego województwa - największą liczbę punktów na podstawie oceny formalnej kart zgłoszeniowych, zostaną zakwalifikowane do etapu oceny merytorycznej. Komisja konkursowa - na podstawie materiałów audiowizualnych przygotowanych przez Koła - dokona wyboru Laureatów na szczeblu wojewódzkim.

Wyniki etapu wojewódzkiego zostaną ogłoszone w kwietniu 2023 r. i opublikowane na stronie internetowej Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej - www.prezydent.pl.

Nagrody:

Koło Gospodyń Wiejskich, które w ramach danego województwa zajmie 1. miejsce, otrzyma dyplom Laureata oraz uzyska prawo do reprezentowania województwa podczas ogólnopolskiego etapu Konkursu w lipcu 2023 r., który planowany jest w formule stacjonarnej. Koła Gospodyń Wiejskich, które zajmą na etapie wojewódzkim Konkursu 2. i 3. miejsce - w ramach każdego województwa - otrzymają dyplomy Laureatów.

Koła Gospodyń Wiejskich, które zajmą w etapie wojewódzkim Konkursu 4. i 5. miejsce - w ramach każdego województwa - otrzymają dyplomy - wyróżnienia.

Pozostali uczestnicy Konkursu otrzymają dyplomy za udział w Konkursie.

Etap ogólnopolski

Uczestnikami etapu ogólnopolskiego Konkursu zostaną zwycięzcy Konkursu na etapie wojewódzkim.

Planowany termin i miejsce przeprowadzenia Konkursu ogólnopolskiego: lipiec 2023 r. w siedzibie Państwowego Zespołu Ludowego Pieśni i Tańca „Mazowsze” w Otrębusach.

Temat przewodni etapu ogólnopolskiego Konkursu: **„Polskie zwyczaje żniwne i dożynekowe”**

Każde Koło Gospodyń Wiejskich uczestniczące w etapie ogólnopolskim Konkursu może być reprezentowane przez maksymalnie 10 osób.

KGW zaprezentują na potrzeby Konkursu:

- 4 potrawy z wykorzystaniem ziemniaków, w tym: dwa specjały kuchni regionalnej, jedną autorską potrawę przygotowaną przez Koło oraz jedną przystawkę
- obrzęd/zwyczaj żniwny lub dożynekowy charakterystyczny dla regionu reprezentowanego przez Koło, w formie inscenizacji słowno - muzyczno - ruchowej nie dłuższej niż 4 minuty.

Ogłoszenie wyników:

Ogłoszenie wyników Konkursu oraz wręczenie nagród Kołom Gospodyń Wiejskich, które zajęły w Konkursie 2. i 3. miejsce, nastąpi podczas Dożynek Prezydenckich

2023 w dniu Konkursu na najładniejszy wieniec dożynekowy o nagrodę Prezydenta RP.

Wręczenie nagród dla Koła, które zajęło w Konkursie 1. miejsce, nastąpi podczas Dożynek Prezydenckich 2023, w trakcie głównych uroczystości, w obecności Prezydenta RP.

Nagrody:

Zwycięzcą Konkursu zostanie Koło Gospodyń Wiejskich, które uzyska największą liczbę punktów przyznanych przez Komisję konkursową.

Miejsca 2. i 3. oraz 13 wyróżnień otrzymają Koła Gospodyń Wiejskich, które uzyskają kolejno największą, następującą po sobie liczbę punktów.

Dla Laureatów Konkursu przewidziane są nagrody pieniężne w następującej wysokości:

1. miejsce - 10.000,00 zł brutto
2. miejsce - 6.000,00 zł brutto
3. miejsce - 4.000,00 zł brutto.

Dla Finalistów Konkursu przewidziane są nagrody pieniężne w wysokości po 1.500,00 zł brutto.

Koło Gospodyń Wiejskich, które zajmie w Konkursie 1. miejsce otrzyma ponadto okolicznościową statuetkę oraz list gratulacyjny Małżonki Prezydenta RP. Pierwsza Dama złoży również wizytę w siedzibie zwycięskiego Koła. Dodatkowo każdy członek Koła uczestniczący w Konkursie otrzyma okolicznościowe korale (kobiety) lub szpile (mężczyźni).

Koła Gospodyń Wiejskich, które zajmą w Konkursie 2. i 3. miejsce, otrzymają okolicznościowe statuetki oraz listy gratulacyjne Małżonki Prezydenta RP.

Koła Gospodyń Wiejskich, które zostaną Laureatami Konkursu otrzymają także zaproszenie do uczestnictwa w Dożynekach Prezydenckich w roku, w którym odbywa się Konkurs.

Finaliści Konkursu otrzymają okolicznościowe dyplomy. Szczegółowe informacje na temat warunków uczestnictwa w Konkursie oraz zasad przeprowadzenia Konkursu, znajdują się w Regulaminie Konkursu.

W przypadku dodatkowych pytań możliwy jest kontakt telefoniczny z Sekretariatem Biura Wydarzeń Krajowych KPRP w godz. 9.00-15.00; tel. 22 695 11 99.

Źródło: prezydent.pl